

[K. Axel Nielsen.]

i samlingen 1955—56 eller vil blive forhandlinger om sagen i Grønlandsudvalget, kan jeg være enig i, at en udtrykkelig revisionsbestemmelse i loven vil være overflødig.

Jeg kan ligeledes tiltræde, at drøftelsen af en ændring af domstolenes organisation i Grønland bør afvente den undersøgelse, landsdommeren er i færd med at foretage.

På mit partis vegne kan jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling, idet jeg dog mener, det bør gennemgås nærmere i et udvalg.

Holga Pedersen: Om det foreliggende lovforslag skal jeg indskrænke mig til at sige, at mit parti kan anbefale det, idet vi dog mener, det bør behandles i et udvalg. Jeg vil der gerne drøfte forskellige tekniske enkeltheder, bl. a. hidrørende fra de erfaringer, der allerede nu er indhøstet i retspraksis herved vedrørende prøvelse af administrativ frihedsberøvelse for domstolene.

Den ændring, der vedrører faderskabs-sagernes behandling, foranlediger mig til at spørge den højtærede minister, om vi i denne folketingsssamling kan forvente materielle lovregler vedrørende retsstillingen for børn født udenfor ægteskab i Grønland. Den herskende retstilstand er — synes jeg — temmelig uheldig. For at nævne et eksempel: hvis en grønlænderinde føder et barn udenfor ægteskab i Grønland og udlægger en dansk tilflytter som fader, kan han klare sine forpligtelser i den anledning med 200 kr. årligt i bidrag, når sagen ordnes i Grønland; men hvis hun er mere fiks og anlægger sagen i Danmark, ved hans værneting her, kan han eventuelt blive dømt som fader, med arveret for barnet, pligt til at betale større bidrag o. s. v. Jeg kunne nævne andre eksempler, men skal indskrænke mig til at sige, at det vil være ønskeligt, at disse retsforhold snarest muligt bliver reguleret.

Vi savner også stærkt en arvelov og en myndighedslov for Grønland, og jeg håber meget, at vi ikke skal nøjes med det foreliggende lille lovforslag vedrørende nogle få, i sig selv ikke synderlig vigtige, ændringer til retsplejeloven.

I sin fremsættelse har den højtærede statsminister berørt det videre rækkende spørgsmål, om den gældende retsplejelov for

Grønland virker tilfredsstillende, et spørgsmål, som jeg unægtelig mødte flere gange på rejsen i Grønland i sommer.

Det problem, der rejses, er, dels om de læge kredsdommere kan magte sagerne efter tal og beskaffenhed, dels om de kan hævde sig overfor det herfra udsendte politikorps. Jeg finder det overordentlig interessant og bemærkelsesværdigt, at spørgsmålet om kredsdommernes virksomhed er rejst ikke alene af danske iagttagere henedefra, men også — og navnlig — af grønlænderne selv. Jeg henviser herved til referatet fra landsrådets møde i Godthaab i sommeren 1954, der er trykt som bilag 1 til lovforslaget, og til landsrådets henvendelse til statsministeriet, der er trykt som bilag 2.

Jeg har med tilfredshed bemærket, at den højtærede statsminister allerede har taget skridt til at tilvejebringe det materiale, der vil være nødvendigt, for at man kan skønne over, om ændringer allerede nu vil være hensigtsmæssige, og jeg har ligeledes mærket mig, at folketinget på den ene eller den anden måde vil blive holdt underrettet om denne undersøgelses resultat.

I argumentationen i bemærkningerne til lovforslaget og i fremsættelsestalen er det fremhævet, at den nugældende ordning så nogenlunde slutter sig til Grønlandskommissionens standpunkter i denne sag. Jeg vil blot understrege, at det aldeles afgørende er: Hvordan virker ordningen i dag, og hvad kan vi påregne udviklingen vil medføre? Har vi fået en ordning, der virkelig skaber tillid til retsafgørelserne hos de borgere — det være sig grønlændere eller tilflyttere — der er parter i disse retssager? Det må være det, der er det afgørende.

Hvad nu sagsantallet angår, er det jo oplyst, at det har været meget ringe hidtil; men man må forvente, at tallet stiger både for civile og beklageligvis også for kriminelle sager. Jeg har lige fået friske oplysninger deroppefra, og når f. eks. en lille by som Upernavik kan præstere 11 kriminelle sager på en måned, synes jeg, den såkaldte civilisation er ved at få et helt godt indpas deroppe. Så vidt om sagsantallet. Hertil kommer, at det også må forventes, at sagerne — og formentlig navnlig de civile sager — bliver vanskeligere for de læge kredsdommere at behandle, efterhånden som sam-